

Lege privind efectuarea unui test de proporționalitate anterior adoptării unor noi reglementări referitoare la profesii

Articolul 1 Domeniu de aplicare

- (1) Prezenta lege reglementează efectuarea unui test de proporționalitate, prevăzut la art. 6, asupra noilor dispoziții care restricționează accesul liber la profesiile reglementate sau exercitarea acestora, garantând un nivel ridicat de protecție a consumatorilor. Evaluarea proporționalității se realizează atât în cazul noilor dispoziții de reglementare, cât și pentru dispozițiile care modifică sau completează legislația existentă de reglementare.
- (2) Testul de proporționalitate se aplică dispozițiilor legale existente care restricționează accesul la o profesie reglementată sau exercitarea acesteia, ori una dintre formele de exercitare a acesteia, inclusiv utilizarea titlurilor profesionale și activitățile profesionale permise în temeiul unor astfel de titluri, incluse în domeniul de aplicare al Legii nr. 200/2004 privind recunoașterea diplomelor și calificărilor profesionale pentru profesiile reglementate din România, cu modificările și completările ulterioare (denumită, în continuare, Legea nr. 200/2004).
- (3) În cazul în care într-un act separat al Uniunii sunt stabilite cerințe specifice privind reglementarea unei anumite profesii care nu lasă la alegerea statelor membre modul exact în care acestea urmează a fi transpuse, dispozițiile de mai jos nu se aplică.

Articolul 2 Definiții

- (1) În sensul prezentei legi, sunt avute în vedere următoarele definiții:
  - (a) „titlu profesional protejat” înseamnă o formă de reglementare a unei profesii în cadrul căreia utilizarea titlului într-o activitate profesională sau într-o grupă de activități profesionale face obiectul, direct sau indirect, în temeiul unor dispoziții legale, deținerii unei anumite calificări profesionale și în cadrul căreia utilizarea abuzivă a acestui titlu face obiectul unor sancțiuni;
  - (b) „activități rezervate” înseamnă o formă de reglementare a unei profesii în cadrul căreia accesul la o activitate profesională sau la o grupă de activități profesionale este rezervat, în mod direct sau indirect, în temeiul unor dispoziții legale, membrilor unei profesii reglementate, care dispun de o anumită calificare profesională, inclusiv în cazul în care activitatea este partajată cu alte profesii reglementate.
- (2) Definițiile de la art. 2, art. 3 alin. (1)-(3), art.5, art. 5¹, art. 6, art. 8, art. 14-16 Legea nr. 200/2004 se aplică în mod corespunzător.

Articolul 3 Nediscriminarea

Autoritățile publice în a căror arie de competență se circumscrie profesia reglementată sau care urmează a se reglementa și Coordonatorul Național pentru Recunoașterea Calificărilor Profesionale se asigură că noile dispoziții legale care restricționează accesul la profesiile reglementate sau exercitarea acestora sau care modifică dispozițiile existente nu sunt, în mod direct sau indirect, discriminatorii în funcție de cetățenie sau țară de reședință.

Articolul 4 Evaluarea ex ante a noilor măsuri și monitorizarea

- (1) Autoritățile publice în a căror arie de competență se circumscrie profesia reglementată sau care urmează a se reglementa și Coordonatorul Național pentru Recunoașterea Calificărilor

Profesionale efectuează o evaluare a proporționalității cu criteriile prevăzute la art. 6 a noilor dispoziții care restricționează accesul liber la profesiile reglementate sau exercitarea acestora. Această obligație se impune și în cazul în care modificările legislative sunt inițiate de Parlamentul României.

(2) Amploarea evaluării menționate la alineatul (1) trebuie să fie proporțională cu natura, conținutul și impactul dispoziției.

(3) Motivele pentru care se consideră că o anumită dispoziție menționată la alineatul (1) este justificată și proporțională se probează cu elemente calitative și, ori de câte ori este posibil și relevant, cu elemente cantitative, utilizând indicatori în acest sens.

(4) Evaluarea proporționalității menționată la alineatul (1) se realizează într-un mod obiectiv și independent.

(5) Autoritățile publice în a căror arie de competență se circumscrie profesia reglementată sau care urmează a se reglementa și Coordonatorul Național pentru Recunoașterea Calificărilor Profesionale monitorizează conformitatea dispozițiilor legale, noi sau modificate care restricționează accesul la profesiile reglementate sau exercitarea acestora, după adoptare, cu principiul proporționalității, ținând seama în mod corespunzător de toate evoluțiile care au avut loc de la adoptarea dispozițiilor în cauză.

Articolul 5 Justificarea bazată pe obiective de interes public

(1) Autoritățile publice în a căror arie de competență se circumscrie profesia reglementată sau care urmează a se reglementa și Coordonatorul Național pentru Recunoașterea Calificărilor Profesionale se asigură că dispozițiile legale care restricționează accesul la profesiile reglementate sau exercitarea acestora pe care le introduce, precum și modificările pe care intenționează să le aducă dispozițiilor existente sunt justificate de obiective de interes public.

(2) Autoritățile publice în a căror arie de competență se circumscrie profesia reglementată sau care urmează a se reglementa și Coordonatorul Național pentru Recunoașterea Calificărilor Profesionale analizează, în special, dacă dispozițiile menționate la alineatul (1) sunt justificate în mod obiectiv de motive de ordine publică, de siguranță publică sau de sănătate publică, sau de motive imperative de interes general, cum ar fi, de exemplu: păstrarea echilibrului financiar al sistemului de securitate socială; protecția consumatorilor, a beneficiarilor serviciilor și a lucrătorilor; garantarea bunei administrări a justiției; asigurarea corectitudinii tranzacțiilor comerciale, combaterea fraudei și prevenirea cazurilor de evaziune fiscală și de evitare a obligațiilor fiscale și asigurarea eficacității supravegherii fiscale; siguranța transporturilor; protecția mediului și a mediului urban; sănătatea animalelor; proprietatea intelectuală; protejarea și conservarea patrimoniului național istoric și artistic; obiectivele de politică socială; și obiectivele de politică culturală.

(3) Motivele de natură pur economică sau motivele strict administrative nu constituie motive imperative de interes public, care să justifice o restricție privind accesul la profesiile reglementate sau exercitarea acestora.

Articolul 6 Testul de proporționalitate

(1) Autoritățile publice în a căror arie de competență se circumscrie profesia reglementată sau care urmează a se reglementa și Coordonatorul Național pentru Recunoașterea Calificărilor Profesionale se asigură că dispozițiile legale care restricționează accesul la profesiile reglementate sau exercitarea acestora pe care le introduc și modificările aduse dispozițiilor existente sunt adecvate pentru a garanta atingerea obiectivului urmărit și nu depășesc ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului respectiv.

(2) În acest scop, înainte de a adopta dispozițiile menționate la alineatul (1), autoritățile publice în a căror arie de competență se circumscrie profesia reglementată sau care urmează a se reglementa și Coordonatorul Național pentru Recunoașterea Calificărilor Profesionale iau în considerare:

- (a) natura riscurilor legate de obiectivele de interes public urmărite, în special riscurile pentru destinarii serviciilor, inclusiv consumatori, profesioniști și părți terțe;
- (b) dacă normele în vigoare, de natură specifică sau mai generală, cum ar fi legislația din domeniul siguranței produselor sau legislația în materie de protecție a consumatorilor, sunt insuficiente pentru a atinge obiectivul urmărit;
- (c) caracterul adecvat al dispoziției în ceea ce privește aptitudinea sa de a atinge obiectivul urmărit și dacă dispoziția răspunde cu adevărat nevoii de a realiza acest obiectiv în mod coerent și sistematic și, prin urmare, abordează riscurile identificate în același mod ca în activități comparabile;
- (d) impactul asupra liberei circulații a persoanelor și a serviciilor la nivelul statelor membre ale Uniunii Europene, asupra alegerilor consumatorilor și asupra calității serviciilor prestate;
- (e) posibilitatea de a utiliza mijloace mai puțin restrictive pentru atingerea obiectivului de interes public; în cazul în care dispozițiile se justifică doar din motive de protecție a consumatorilor și în cazul în care riscurile identificate sunt limitate la relația dintre profesionist și consumator, neafectând astfel în mod negativ părțile terțe, este evaluat, în special, dacă obiectivul poate fi atins prin mijloace mai puțin restrictive decât rezervarea activităților;
- (f) efectul dispozițiilor noi sau modificate, când sunt combinate cu alte cerințe care restricționează accesul la o profesie sau exercitarea acesteia și în special modul în care dispozițiile noi sau modificate, combinate cu alte cerințe, contribuie la același obiectiv de interes public și dacă sunt necesare pentru îndeplinirea sa.

(3) Autoritățile publice în a căror arie de competență se circumscrie profesia reglementată sau care urmează a se reglementa și Coordonatorul Național pentru Recunoașterea Calificărilor Profesionale analizează și următoarele elemente, atunci când sunt relevante pentru natura și conținutul dispoziției care se introduce sau se modifică:

- (a) corelarea dintre sfera de cuprindere a activităților pe care le implică o profesie sau care sunt rezervate acesteia și calificarea profesională necesară;
- (b) corelarea dintre complexitatea sarcinilor în cauză și necesitatea ca cei care le practică să posede anumite calificări profesionale specifice, în special în ceea ce privește nivelul, natura și durata formării profesionale sau experiența necesară;
- (c) posibilitatea de a obține calificarea profesională prin căi alternative;
- (d) dacă activitățile rezervate anumitor profesii pot fi sau nu pot fi partajate cu alte profesii, și din ce motiv;
- (e) gradul de autonomie în exercitarea unei profesii reglementate și impactul modalităților de organizare și supraveghere asupra atingerii obiectivului urmărit, în special în cazul în care activitățile referitoare la o profesie reglementată se desfășoară sub controlul și responsabilitatea unui profesionist calificat corespunzător;
- (f) evoluțiile științifice și tehnologice care pot reduce sau crește în mod real asimetria dintre profesioniști și consumatori la nivelul informațiilor.

(4) În sensul alineatului (2) litera (f), autoritățile menționate evaluează efectele dispoziției noi sau al celei modificate atunci când se combină cu una sau mai multe cerințe, ținând seama de faptul că pot exista atât efecte pozitive, cât și negative, și îndeosebi următoarele:

- (a) activități rezervate, titlu profesional protejat sau orice altă formă de reglementare în sensul art. 3 alin. (1) din Legea nr. 200/2004;
- (b) obligații de a se supune unei dezvoltări profesionale continue;
- (c) norme referitoare la organizarea profesiei, la etica profesională și la supraveghere;

- (d) apartenența obligatorie la o anumită organizație profesională sau la un anumit organism, regimurile de înregistrare sau autorizare, în special în cazul în care cerințele menționate presupun deținerea unei calificări profesionale specifice;
  - (e) restricții cantitative, în special cerințele care limitează numărul de autorizații pentru exercitarea unei profesii sau care stabilesc un număr minim sau maxim de salariați, de cadre de conducere sau de reprezentanți care dețin calificări profesionale specifice;
  - (f) cerințe privind o formă juridică specifică sau cerințe care se referă la deținerea de capital sau la conducerea unei societăți, în măsura în care aceste cerințe sunt legate în mod direct de exercitarea profesiei reglementate;
  - (g) restricții teritoriale, dacă este cazul;
  - (h) cerințe care restricționează exercitarea în comun sau în parteneriat a unei profesii reglementate, precum și normele în materie de incompatibilitate;
  - (i) cerințe privind asigurarea sau alte mijloace de protecție personală sau colectivă în ceea ce privește răspunderea civilă profesională;
  - (j) cerințe privind cunoștințele lingvistice, în măsura în care acestea sunt necesare pentru a exercita profesia;
  - (k) cerințe privind tarifele minime și/sau maxime;
  - (l) cerințe privind publicitatea.
- (5) Înainte de a introduce dispoziții noi sau a le modifica pe cele existente, autoritățile publice în a căror arie de competență se circumscrie profesia reglementată sau care urmează a se reglementa și autoritățile cu rol de inițiativă legislativă asigură conformitatea cu principiul proporționalității a cerințelor specifice legate de prestarea temporară sau ocazională de servicii, prevăzute la CAPITOLUL IV¹: Reguli speciale aplicabile în cazul prestării de servicii din Legea nr. 200/2004, inclusiv:
- (a) înregistrarea temporară automată sau afilierea *pro forma* la o organizație profesională sau un organism profesional, menționate la articolul 35² litera (a) din Legea nr. 200/2004;
  - (b) o declarație prealabilă, în conformitate cu articolul 35³ din Legea nr. 200/2004 sau orice altă cerință echivalentă;
  - (c) plata unei taxe sau orice alte costuri, necesară în cadrul formalităților administrative legate de accesul la o profesie reglementată sau de exercitarea acesteia pe care le suportă prestatorul de servicii.

Prezentul alineat nu se aplică măsurilor, adoptate la nivel național în conformitate cu dreptul Uniunii, menite să asigure respectarea termenilor și condițiilor de muncă aplicabile.

(6) În cazul în care dispozițiile menționate la prezentul articol privesc reglementarea profesiilor din domeniul sănătății care au implicații pentru siguranța pacienților, autoritățile competente țin seama de obiectivul de a asigura un nivel ridicat de protecție a sănătății umane.

Articolul 7 Informarea și implicarea părților interesate

(1) Autoritățile publice în a căror arie de competență se circumscrie profesia reglementată sau care urmează a se reglementa pun, prin mijloace adecvate, informații la dispoziția cetățenilor, beneficiarilor serviciilor și altor părți interesate relevante, inclusiv a celor care nu sunt membri ai profesiei, înainte de a introduce noi dispoziții sau de a modifica dispoziții legale existente care limitează accesul la profesiile reglementate sau exercitarea acestora.

(2) Autoritățile publice în a căror arie de competență se circumscrie profesia reglementată sau care urmează a se reglementa implică în mod corespunzător toate părțile vizate și le oferă posibilitatea de a-și face cunoscute punctele de vedere. Aceste autorități organizează consultări publice în conformitate cu procedurile legale.

Articolul 8 Schimbul de informații cu autoritățile competente din celelalte state membre

(1) Autoritățile competente menționate în prezenta lege asigură schimbul de informații cu autoritățile competente din celelalte state membre cu privire la prevederile prezentei legi și la modul concret în care acestea reglementează o profesie sau cu privire la efectele unei asemenea reglementări.

(2) Coordonatorul Național pentru Recunoașterea Calificărilor Profesionale informează Comisia Europeană cu privire la autoritățile publice responsabile cu transmiterea și primirea informațiilor în scopul aplicării alineatului (1).

Articolul 9 O cale de atac eficientă

Autoritățile publice în a căror arie de competență se circumscrie profesia reglementată sau care urmează a se reglementa și cele cu rol de inițiativă legislativă asigură o cale de atac eficientă în ceea ce privește aspectele reglementate de prezenta lege, conform normelor de drept comun.

Articolul 10 Transparență

(1) Motivele pentru care dispozițiile evaluate în conformitate cu prezenta lege sunt considerate justificate și proporționale și care, alături de dispozițiile în cauză, urmează a fi comunicate Comisiei Europene în temeiul articolului 3 alin. (4) din Legea nr. 200/2004 se înregistrează de către autoritatea competentă pentru profesia în cauză în baza de date a profesiilor reglementate creată și gestionată de Comisia Europeană, disponibilă publicului, care include o descriere generală a activităților care corespund fiecărei profesii.

(2) Autoritățile competente române și alte părți interesate pot prezenta observații Comisiei sau altui stat membru care a notificat dispozițiile și motivele legale pentru care consideră că acestea sunt justificate și proporționale sau pot primi astfel de observații de la un alt stat membru.

Articolul 11 Dispoziții finale

(1) Autoritățile publice în a căror arie de competență se circumscrie profesia reglementată sau care urmează a se reglementa și Coordonatorul Național pentru Recunoașterea Calificărilor Profesionale avizează, conform normelor legale, proiectele care introduc noi dispoziții legislative ce restricționează accesul la profesiile reglementate sau exercitarea acestora sau modifică dispozițiile existente.

(2) Proiectele menționate la alin. (1) sunt însoțite, în momentul avizării, de o explicație suficient de detaliată care să permită evaluarea conformității cu principiul proporționalității prevăzut de art. 6.

Prezenta legea transpune dispozițiile *Directivei (UE) 2018/958 a Parlamentului European și a Consiliului din 28 iunie 2018 privind efectuarea unui test de proporționalitate înainte de adoptarea unor noi reglementări referitoare la profesii*, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 173/25 din data de 9.7.2018.